

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ [ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΙΟΥ]

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΝΩΜΗΝ ΑΝΤΙΦΕΡΟΜΕΝΟΝ *

Ὁ θεός, φῶς ὄν ἀκρότατον καὶ ἀδιάδοχον, ὑπέστησε τοὺς ἀγγέλους
φῶτα δεύτερα, τοῦ πρώτου φωτός ἀπαυγάσματα κατὰ τὸν Θεολόγον
Γρηγόριον, οὐκ αὐτὸ κατ' οὐσίαν ὅπερ εἰσι φῶς ὄντας, ἀλλ' ἐκ τῆς θεϊκῆς
ἐλλάμψεως τὸν φωτισμὸν δεχομένους ὄν τρόπον, ὡς ἐπὶ παραδείγματος
5 φάναι, τὸ φῶς ἢ σελήνη παρὰ τοῦ ἡλίου δέχεται, σῶμα ἀφώτιστον οὕσα
δεκτικὸν φωτός. Καὶ τοῦτο δηλοῖ πρῶτον μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς εἰρημένης
τοῦ Θεολόγου φωνῆς· εἰ γὰρ ἀπαυγάσματα τοῦ πρώτου φωτός εἰσι,
δῆλον ὅτι παρ' αὐτοῦ τὸν φωτισμὸν ἔχουσιν· ἔπειτα καὶ ἐξ ὧν ἐν ἑτέροις
φησὶν ὁ αὐτὸς Θεολόγος Βουληθεὶς γὰρ ὁ θεός ἐξ ἀρχῆς τόνδε
10 τὸν κόσμον ὑποστήσασθαι, τὸν ἐξ ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων
συνεσθηκότα, τοῖς μὲν αἰδίοις αὐτός ἐστι φῶς καὶ οὐκ ἄλλο·
τί γὰρ ἔδει φῶτος δευτέρου τοῖς τὸ μέγιστον ἔχουσι; Καὶ ἐν
ἑτέροις αὖθις· δεύτερον φῶς ἄγγελος, τοῦ πρώτου φωτός ἀπορ-
ροή τις ἢ μετουσία, τῇ πρὸς αὐτὸν νεύσει καὶ ὑπουργίᾳ τὸν
15 φῶτισμὸν ἔχουσα, οὐκ οἶδα εἴτε τῇ τάξει τῆς στάσεως μεριζο-
μένη τὸν φωτισμὸν, εἴτε τοῖς μέτροις τοῦ φωτισμοῦ τὴν τάξιν
φ 58⁶ λαμβάνουσα. || Σύμφωνα δὲ τούτοις εἰσι καὶ τὰ παρὰ τῶν λοιπῶν δι-
δασκάλων, τοῦ μὲν θείου Διονυσίου λέγοντος ἐν τῷ ιγ^ο Περὶ τῆς οὐρα-

* Περιλαμβάνεται ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 1292 κώδικι τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης Παρισίων, αἰῶνος ιε', φ. 58α-62α. Ἴδε ἀνωτέρω σ. η'. Ὅτ' ἔγραφον τὴν σελίδα ἐκείνην, δὲν εἶχον ἀκόμη λάβει ἐκ Παρισίων τὰς φωτογραφίας τῶν φύλλων τοῦ κώδικος 1292, ἐξ ὧν ἐκδίδω ἐνταῦθα τὴν κατ' Ἀργυροπούλου Περὶ ἀγγέλων συγγραφὴν, ἣν ὁ κώδιξ ἐκεῖνος προσγράφει εἰς Γεννάδιον τὸν Σχολάριον. Διεφερχόμενος δ' αὐτὴν ὁ ἀναγνώστης θέλει ἴδει, ὅτι εἶνε ἀναμφηρίστως αὐτὴ ἐκείνη ἢ ὑπ' ἄλλην ἐπιγραφὴν περιεχομένη ἐν τῷ κώδικι Εἰκοσιφοι- νίσσης 192, περὶ ἧς ἐποιησάμην λόγον ἐν τῇ αὐτῇ σ. η', ἢ ἐν αὐτῷ ἀποδιδομένη εἰς Μᾶρκον τὸν Εὐγενικόν. Εἰς αὐτὸν δὲ τοῦτον ἀποδίδεται καὶ ἐν τῷ κώδικι 410 τοῦ Βατο- πεδίου, γεγραμμένῳ τὸν ιε' αἰῶνα. Ἴδε *Ἰάσονα Βατοπεδινόν* ἐν τῷ περιοδικῷ Σωτήρι Τόμ. ΙΒ' (1889) σ. 236 ἐν σημ.

3. ὅπερ εἰσι 5. φᾶναι 7. φῶτος εἰσι

νίου ιεραρχίας "Εστι μὲν οὖν ἅπασι τοῖς φωτιζομένοις ἀρχὴ τοῦ φωτίζεσθαι θεὸς φύσει καὶ ὄντως καὶ κυρίως ὡς φωτὸς οὐσία καὶ αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ ὄρᾶν αἴτιος, τοῦ δὲ Δαμασκηνοῦ ἐν τῷ 5
 1η^η τῶν Θεολογικῶν περὶ τῶν αὐτῶν Φῶτα δεύτερα νοερὰ ἐκ τοῦ πρώτου καὶ ἀνάρχου φωτὸς τὸν φωτισμὸν ἔχοντα, κατ' ἀνα- 5
 λογίαν τῆς ἀξίας καὶ τῆς τάξεως τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς χάρι-
 τος μετέχοντες, ὁρῶντες θεὸν κατὰ τὸ ἐφικτὸν καὶ ταύτην
 τρυφὴν ἔχοντες. Πρὸς τούτοις ἐκ τούτων τὰς ἀφορμὰς λαβὼν ὁ μα-
 κάριος Θεοφάνης ὁ ὁμολογητὴς καὶ Γραπτὸς ἐν τοῖς εἰς τοὺς ἀγγέλους
 ὕμνοις τοιάδε φησὶ ἐν τῷ πρώτῳ κανόνι· "Εξοπτρα φωτὸς θεαρχι- 10
 κοῦ καὶ τρισηλίου λαμπάδος τὴν ἔλλαμψιν πᾶσαν εἰςδεχόμενα
 ὡς ἐφικτὸν τὰ τῶν ἀγγέλων τάγματα πρῶτον ἐννοήσας ὁ νοῦς
 ὁ θεῖος ὑπέστησε. Καὶ αὐθις ἐν τοῖς αὐτοῖς ὁ αὐτός· Οἱ πρόσωπον
 τὸ σὸν ὁρῶντες ἀγγελοι τὸ κάλλος τὸ ἀμήχανον τὴν ὑπερθεν
 εὐπρέπειαν ταῖς σαῖς θείαις ἀγλαίαις ἐκλαμπρύνονται. Σὺ 15
 γὰρ αὐτῶν καὶ φῶς ὑπάρχεις, καὶ πάλιν ἀναρχον φῶς σὺ
 ὑπάρχων, δέσποτα, φωτὸς ἐκλάμψας τοῦ πατρὸς, τῶν ἀγγέ-
 λων τὰς στρατιάς || φῶτα κατεσκεύασας, ἐξοπτρα δεχόμενα φ. 59.
 τὴν ἀστραπὴν σου τὴν ἀδυτον.

Εἰ τοίνυν αὐτοὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ θεὸς τοιούτους ὑπέστησε κατὰ τοὺς 20
 θεῖους διδασκάλους τούτους, ὡς εἰσδέχεσθαι τὴν ἔλλαμψιν τῆς τριση-
 λίου λαμπάδος, καὶ τὸ θεῖον ὄρᾶν πρόσωπον καὶ τὸ ἀμήχανον κάλλος,
 δῆλον, ὅτι καὶ ὁ πρὶν Ἐωςφόρος, εἷς ἐξ αὐτῶν ὑπάρχων, μετεῖχε καὶ
 αὐτὸς τῆς θείας ἐλλάμψεως καὶ τὸ θεῖον ἑώρα πρόσωπον κατὰ τὸ ἐφι-
 κτὸν αὐτῷ. Καὶ τούτῳ συμμαρτυρεῖ πρῶτον μὲν ἡ τοῦ Κυρίου φωνή, 25
 λέγοντος ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστρα-
 πὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. Καθάπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ διάττουσα
 τῶν νεφῶν εὐθὺς ἀποσβέννυται καὶ πρὶν ἐκφανῆναι σχεδὸν τὸ φῶς ἀπο-
 βάλλει, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκεῖνος, τραχηλιάσας κατὰ θεοῦ καὶ τῆς μὲν
 θείας ἐλλάμψεως κόρον λαβὼν, τῇ δὲ γνώσει περαζεύξας τὴν οἴησιν, ἐξ- 30
 ἔπεσεν αὐτίκα τῶν δεδωρημένων αὐτῷ καὶ τὸν φωτισμὸν ὃν οὐκ εἶχεν
 ἔμφυτον ἀλλὰ θεόθεν ἀποβελών, σκότος διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γέγονε
 καὶ ὠνόμασται. Καὶ ταῦτα περὶ αὐτοῦ φησὶ καὶ ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάν-
 νης ἐν τῷ 1η^η τῶν Θεολογικῶν· Μὴ ἐνέγκας γὰρ φησὶ τὸν τε φωτι-

σμών τήν τε τιμήν ἣν αὐτῷ ὁ δημιουργὸς ἐδώρησατο αὐτεξ-
φ. 59⁶ ουσίῳ προαιρέσει ἐτράπη ἐκ τοῦ || κατὰ φύσιν εἰς τὸ παρὰ
φύσιν καὶ πρῶτος ἀποστάς τοῦ ἀγαθοῦ ἐν τῷ κακῷ ἐγένετο.

Τὸ τοίνυν περὶ αὐτοῦ δοξάζειν, ὅτι οὐ μετείχε τῆς θείας ἐλλάμψεως,
5 οὐδὲ γνῶσιν εἶχε θεοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ δοξάζειν ἢ ὅτι ἐτέρως τινὸς φύ-
σεως παρὰ τοὺς ἀγγέλους ὑπῆρχε καὶ ἤττον ἐκείνων εἶχε πολλῷ τῷ
μέσῳ, εἴπερ ἐκεῖνοι μὲν ἅμα τῷ ὑποστῆναι τὴν θείαν ἔλλαμψιν ἐκλη-
ρώσαντο καὶ τὸν θεὸν ἐώρων ὡς ἐφικτὸν, αὐτὸς δὲ ἄμοιρος τούτων
ὑπῆρχε, καὶ ταῦτα παρὰ τῷ Προφήτῃ καλούμενος Ἐωςφόρος διὰ τὸ τῆς
10 λαμπρότητος ὑπερβάλλον. Τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἁγίοις ἀντιλέγειν ἐστὶ καὶ
τῇ ἐναργείᾳ τῶν πραγμάτων αὐτῇ διαμάχεσθαι. Τὸ γὰρ δοτὸν καὶ ἀπο-
βλητὸν πάντως, καὶ ὅπερ ἔλαβε, τοῦτο καὶ ἀφῆρέθη, δυνάμενος μὲν
αὐτὸ φυλάξαι διὰ τῆς προσοχῆς, μὴ φυλάξας δὲ δι' ἀκρασίαν τε καὶ
αὐθάδειαν. Ἄμα δὲ καὶ ὑπεραπολογεῖται τῆς ἐκείνου ἐκπτώσεως ὁ τὰ
15 τοιαῦτα κενολογῶν. Εἰ γὰρ ἔλαττόν τι παρὰ τοὺς ἄλλους ἀγγέλους
εἶχε καὶ θείας ἐλλάμψεως οὐ μετέσχεν, οὐδὲ γνῶσιν εἶχε θεοῦ, θαυμα-
στὸν οὐδὲν ἔπαθεν ἐκπεσῶν. Ἄλλὰ τοῦτό γε οὐκ αὐτὸς ἔπαθε μόνος
σὺν τοῖς μετ' αὐτὸν ἀποστάταις, ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ
σκελισθέντες καὶ τὴν θείαν ἀφῆρέθησαν χάριν καὶ σκότος ἀντὶ φωτὸς
φ. 60* 20 γεγονάσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων || αὐτὸς ὁ Ἄδὰμ, περὶ οὗ φησὶν ὁ μὲν
μέγας Βασίλειος ἐν τῷ λόγῳ οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Ὅτι οὐκ ἐστὶν αἴτιος τῶν
κακῶν ὁ θεὸς Ἦν ποτε ὁ Ἄδὰμ ἄνω οὐ τόπῳ, ἀλλὰ τῇ προαι-
ρέσει, ὅτε ἄρτι ψυχωθεὶς καὶ ἀναβλέψας πρὸς οὐρανὸν περι-
χαρῆς τοῖς ὀρωμένοις γενόμενος ὑπεραγαπῶν τὸν εὐεργέτην,
25 ζωῆς μὲν αἰωνίου ἀπόλαυσιν χαρισάμενον, τρυφαῖς δὲ παρα-
δείσου ἐπαναπαύσαντα, ἀρχὴν δὲ δόντα τὴν κατὰ τῶν ἀλό-
γων καὶ ἀγγέλοις αὐτὸν ποιήσαντα ὁμοδίαιτον καὶ φωνῆς
θείας ἀκροατὴν, ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὑπερασπιζόμενος τὸν θεὸν
καὶ ἀπολαύων αὐτοῦ ταχὺ πάντων ἀναπλησθεὶς καὶ οἶον ἐξ-
30 υβρίσας τῷ κόρῳ τὸ τοῖς σαρκίνοις ὀφθαλμοῖς φανέν τερπνὸν
τοῦ νοητοῦ προετιμήσατο κάλλους, οὐκ ἐξ ἀνάγκης κακός,
ἀλλ' ἐξ ἀβουλίας γενόμενος.

Ἀκούεις, ὅτι ταχὺ τῶν ἀγαθῶν ἀνεπλήσθη καὶ τῷ κόρῳ ἐξύβρισε;
Τοῦτο οὖν καὶ ὁ διάβολος ἔπαθεν, ἀλλ' οὐκ ἄμοιρος ὑπῆρχε τῶν ἀγα-

13. τὲ 14-15. τατοιαῦτα 16. ἐλάμψεως 17. τοῦτο 20. φησὶν 22. ποτε

θῶν. Τὰ δ' αὐτὰ καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος ἐν ταῖς εἰς τὴν Γένεσιν ὁμι-
 λίας φησί. Μετὰ γὰρ τὸ ἐκθέσθαι τὰ τοῦ Ἀδὰμ ῥήματα, ἅπερ εἶπε
 τὴν γυναῖκα δημιουργηθεῖσαν ἑωρακῶς, Πόθεν, φησὶν, ἐπῆλθε ταῦ-
 τα αὐτῷ φθέγξασθαι; ἢ δῆλον ὅτι || προφητικοῦ χαρίσματος φ. 60⁶
 μετέχων πρὸ τῆς παρακοῆς ἅπαντα ταῦτα ἑώρα τοῖς πνευ- 5
 ματικοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ ἐνηχούμενος ὑπὸ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύ-
 ματος διδασκαλίας ταῦτά φησιν. Ὁ γὰρ μηδὲν τῶν γεγενη-
 μένων εἰδῶς, ἐπειδὴ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτόν φησι. Τοῦτο
 νῦν ὅστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου. 10
 Καὶ ὁ μακάριος Κύριλλος ἐν τοῖς Θησαυροῖς. Τὸ δοθὲν ἐμφύσημα
 θεῖον τῷ πεπλασμένῳ οὐκ αὐτὴν εἶναι φημεν τὴν ψυχὴν· ἢ
 γὰρ ἂν ἄτρεπτος ἦν ὡς ἐκ τοιαύτης προελθοῦσα φύσεως·
 ἀλλὰ τὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος μετουσίαν, ἐντεθεῖσαν ἐξ ἀρ-
 χῆς τῇ ἀνθρωπείᾳ ψυχῇ. Ὅθεν καὶ κατ' εἰκόνα θεοῦ τὸ τε- 15
 χνηθὲν ἐποιήθη ζῶον, ὡς διὰ τῆς μετουσίας τοῦ Πνεύματος
 πρὸς αὐτόν μεμορφωμένην.

Εἰ τοίνυν Πνεύματος ἁγίου μετέσχεν ὁ Ἀδὰμ ἅμα τῇ ἐμφυσήσει
 καὶ προφητικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη καὶ τὸν θεὸν αὐτῷ διαλεγόμενον
 εἶχε καὶ ἐνηχούμενος ὑπὸ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος διδασκαλίας ἔλεγεν 20
 ἅπερ ἔλεγε καὶ ἄγγελος ἄλλος ἐπὶ τῆς γῆς ὑπῆρχε καὶ θεία δόξη πάν-
 τοθεν περιέσταλτο, δι' ἣν καὶ τὴν γύμνωσιν οὐχ ἑώρα, τίς ἂν ἔτι τολ-
 μήσειε λέγειν, ὅτι οὐδεμιᾶς ἔτυχεν ὁ Ἀδὰμ θείας ἑλλάμψεως, εἰ μὴ
 τὰ ἐκ τῆς κοιλίας βούλοιτο λέγειν, οὐδὲν τῶν διδασκάλων φροντίζων;
 || Ἄλλως τε, εἰ μὲν ἀναφείρετος ἦν ἢ θεία χάρις καὶ ἑλλάμψις καὶ 25 φ. 61^α
 οὐδεὶς ἀπέβαλε ταύτην τῶν ἀπαξ εἰσδεξαμένων, εἶχεν ἂν τινα λόγον
 τὰ τοιαῦτα καινοτομεῖν. Εἰ δὲ πολλοὶ μὲν προφηταὶ τὴν προφητικὴν
 ἀπέβαλον χάριν, πολλοὶ δὲ ἀποστολοὶ τῆς ἀποστολῆς ἐξέπεσον καὶ τὴν
 θυμκτουργικὴν ἀφηρέθησαν δύναμιν, ὁ δὲ ἀρχαῖος ἐκεῖνος δράκων ὁ
 ἀποστάτης τῷ οὐραίῳ αὐτοῦ κατασύρει τὸ τρίτον μέρος τῶν ἄστρον 30
 τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς ἐν τῇ Ἀποκαλύψει φέρεται, τῶν πρότερον ἐν ἀρε-
 ταῖς δῆλον ὅτι διαλαμψάντων καὶ πνευματικοῖς χαρίσμασι, τί ἔτι δεῖ
 περὶ τοῦ πρὶν Ἐωσφόρου καὶ τοῦ Ἀδὰμ ἀμφιδάλλειν, εἰ θείας τινὸς ἔτυ-
 χον χάριτος καὶ ἑλλάμψεως; Οὐκ ἀκούεις τοῦ Δαυὶδ λέγοντος Τὸ

7. ταῦτα φησὶν 8. αὐτόν φησὶ 12. εἶναι φημέν 14. τὴν κατὰ διόρθω-
 σιν τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος τῆν 22. τίς 32. δηλονότι

πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ, πάντως ὡς δυνά-
 μενον ἀντανχιρεῖσθηναι; ἀλλ' ἡ μετάνοια συνετήρησεν αὐτῷ τὸ προφη-
 τικὸν χάρισμα, καθάπερ οὖν καὶ τῷ Πέτρῳ δακρύσαντι τὴν τῆς ἀπο-
 στολῆς χάριν. Ἄλλ' ἄθλον, φησὶν, ἡ θεία ἐλλάμψις δίδοται τοῖς καλῶς
 5 ἀγωνισαμένοις, ὡς περ τοῖς Ὀλυμπιονίκαις ὁ κότινος· οὐκ ἄθλον μόνον,
 ἀλλὰ καὶ χάρις, ἡ δὲ χάρις καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων δίδοται. Καὶ εἰ μὲν
 φ. 61^a ἄθλον τῆς περὶ τὰγαθὸν ἐφέσεως λέγεις || καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ συντονίας,
 μέχρι τοσούτου τὸ ἄθλον δίδοται μέχρις ἂν ἡ ἔφεσις διαμένη, ταύτης
 δὲ παυσαμένης ἀφήρηται. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ χάρις ὠνόμασται, συνερ-
 10 γούσα τοῖς ἀγωνιζομένοις καὶ παραμένουσιν μὲν τοῖς αὐτὴν φυλάττουσι.
 Χωρὶς γὰρ ἐμοῦ, φησὶν, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν· τῶν δ' ἀνα-
 ξίων ἀφιπταμένη. Εἰ δ' ἄλλο τι τὸ ἄθλον λέγεις, οἷα τὰ ἐπὶ τοῦ μεί-
 λοντος αἰῶνος δοθησόμενα τοῖς ἀξίοις, ἡμεῖς περὶ τῶν ἤδη δεδωρημέ-
 νων ἢ καὶ ἀφηρημένων τὸν λόγον ποιούμεθα.
 15 Ἄλλ' Ὁ Μιχαὴλ, φησὶ, καὶ ὁ Γαβριὴλ καὶ τὰ πρότιστα τά-
 γματα τῆς οὐρανίου ἱεραρχίας ἀκίνητοι μένουσιν ἐν τῷ ἀγα-
 θῷ· πῶς οὖν, εἰ τῶν αὐτῶν ἐκεῖνος αὐτοῖς ἔτυχεν, οὕτω ῥα-
 δίως ἐξέπεσεν; Ἐγὼ δέ σοι τοῦνκντίον ἐρῶ· πῶς, εἰ μὴ τῶν αὐτῶν
 ἔτυχε, δικαίως ἂν ἐξέπεσεν; Ἄλλ' ὅτι γε τῶν αὐτῶν ἔτυχε, μάρτυς ὁ
 20 μέγας Βασίλειος, ἐν τῷ προσηρημένῳ λόγῳ τοῦτ' αὐτὸ κατὰ ῥῆμα φά-
 σκων· Γαβριὴλ ἄγγελος· καὶ παρέστηκεν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δι-
 ννεκῶς ὁ Σατανᾶς ἄγγελος καὶ ἐξέπεσε τῆς οἰκείας τάξεως
 παντελῶς, κάκεινον ἢ προαίρεσις ἐφύλαξεν ἐν τοῖς ἄνω καὶ
 τοῦτον κατέρριψε τῆς γνώμης τὸ αὐτεξούσιον. Ἐδύνατο γὰρ
 φ. 62^a 25 κάκεινος || ἀποστατήσῃ καὶ οὗτος μὴ ἐκπεσεῖν. Ἄλλὰ τὸν μὲν διεσώ-
 σατο τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τὸ ἀκόρεστον, τὸν δὲ ἀπόβλητον ἔδειξεν ἡ
 ἐκ θεοῦ ἀναχώρησις. Ὅρα κἀντεῦθεν, ὅτι οὐχ ἡ τῆς ἐλλάμψεως ἔλλει-
 ψις, ἀλλ' ἡ προαίρεσις μόνη καὶ ἡ ἐκ θεοῦ ἀναχώρησις τὴν πτώσιν αὐ-
 τῷ προεξένησε. Τὸ δὲ ἀκίνητον ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ τοῖς λοιποῖς ἀγγέλοις
 30 τάχει μὲν ἡ ἐκείνου πτώσιν ἐπήγαγεν, ἀσφλεστέροις, ὡς εἰκὸς, γενομέ-
 νοις τῷ φόβῳ. Λόγος δὲ τις ἡμᾶς ἐν ἀπορρήτῳ παιδεύει, παρὰ τῶν πα-
 τέρων ἡμῶν εἰς ἡμᾶς ἀφιγμένος, μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου σάρκωσιν καὶ τὴν
 τοῦ προσλήμματος θέωσιν καὶ τοὺς ἀγγέλους προσλαβεῖν τὸ ἄτρεπτον
 καὶ ἀκίνητον κατὰ χάριν, διακόνους γενομένους τῆς ἡμῶν σωτηρίας.

Χάριεν δὲ τοῦ γενναίου σοφιστοῦ κάκεινο, τὸ μακαρίους μὲν ἡγεῖσθαι πάντας ἀγγέλους τε καὶ δικαίους τῇ παρὰ θεοῦ μακαριότητι καὶ ἐλλάμψει, τῇ δὲ ταύτης ἀποτυχίᾳ δυστυχεῖς καὶ ἀθλίους, ἔπειτα τὸν Ἐωσφόρον οἶεσθαι καὶ τοὺς λοιποὺς ἀγγέλους ἀμοίρους τῆς τοιαύτης ἐλλάμψεως ἐξ ἀρχῆς ὑποστῆναι. Δῆλον γὰρ ὅτι κκοδαίμονας αὐτοὺς 5 καὶ ἀθλίους οἶεται ὑποστῆναι. Ὡσαῦτον αὐτῷ τοῦ λέγειν περίεστι.

Ἄρκει ταῦτα πρὸς τοὺς μὴ πάντῃ φιλονείκως ἐνισταμένους.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΣΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007